

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΡΙΤΗ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2013
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Γεώργιος Βιζυηνός

**ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ
(απόσπασμα)**

—Μή κλαίγης μητέρα, τῇ εἶπον ἀναχωρῶν. Ἐγὼ πηγαίνω πιά νά κάμω παράδες. Ἔννοια σου! Ἀπό τώρα καί νά πάγη θά σέ θρέφω καί σένα καί τό παραπαῖδί σου. Ἀλλά, ἀκούεις; Δέν θέλω πιά νά δουλεύης!

Δέν ἤξευρον ἀκόμη ὅτι δεκαετές παιδίον ὄχι τήν μητέρα, ἀλλ' οὐδέ τόν ἑαυτόν του δέν δύναται νά θρέψῃ. Καί δέν ἐφантаζόμην, ὅποια φοβεραί περιπέτεια μέ περιέμενον καί πόσας πικρίας ἔμελλον ἀκόμη νά ποτίσω τήν μητέρα μου διά τῆς ξενιτείας ἐκείνης, δι' ἧς ἤλπιζον νά τήν ἀνακουφίσω.

Ἐπί πολλά ἔτη ὄχι μόνον βοήθειαν, ἀλλ' οὐδέ μίαν ἐπιστολήν κατώρθωσα νά τῇ στείλω. Ἐπί πολλά ἔτη παρεμόνευεν εἰς τούς δρόμους, ἐρωτῶσα τούς διαβάτας μή μέ εἶδον πουθενά.

Πότε τῇ ἔλεγον, ὅτι ἐδυστύχησα ἐν Κωνσταντινουπόλει καί ἐτούρκευσα.

—Νά φᾶνε τή γλῶσσά τους πού τῶβγαλαν! —ἀπεκρίνετο ἡ μήτηρ μου. Αὐτός πού λένε, δέν μπορεῖ νά ἦτον τό παιδί μου! —Ἀλλά μετ' ὀλίγον ἐκλείετο περίτρομος εἰς τό εἰκονοστάσιόν μας, καί προσηύχετο δακρυροοῦσα πρὸς τόν Θεόν, διά νά μέ φωτίσῃ νά ἐπανέλθω εἰς τήν πίστιν τῶν πατέρων μου.

Πότε τῇ ἔλεγον, ὅτι ἐναυάγησα εἰς τάς ἀκτάς τῆς Κύπρου, καί ἐπαιτῶ ρακένδυτος εἰς τούς δρόμους.

—Φωτιά νά τούς κάψῃ, ἀπεκρίνετο ἐκείνη. Τό λέν ἀπό τή ζούλια τους. Τό παιδί μου θενᾶκανε κατάστασι¹ καί πᾶ' στόν Ἅγιο Τάφο.

Ἀλλά μετ' ὀλίγον ἐξήρχετο εἰς τούς δρόμους, ἐξετάζουσα τούς διαβατικούς ἐπαίτας, καί μετέβαινεν ὅπου ἠκούετο κανεῖς «καραβοτσακισμένος» μέ τήν θλιβεράν ἐλπίδα ν' ἀνακαλύψῃ ἐν αὐτῷ τό

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ἴδιόν της τέκνον, μέ τήν πρόθεσιν νά δώση εἰς αὐτόν τά στερήματά της, ὅπως τά εὖρω ἐγώ εἰς τά ξένα ἀπό τās χεῖρας τῶν ἄλλων.

Καί ὅμως, ὁσάκις ἐπρόκειτο περὶ τῆς θετῆς αὐτῆς θυγατρὸς, τά ἐλησμόνει ὅλα ταῦτα καί ἐφοβέριζε τούς ἀδελφούς μου, ὅτι ἐλθὼν ἐγώ ἀπό τά ξένα θά τούς ἐντροπιάσω διὰ τῆς γενναιότητός μου, καί θά προικίσω καί θά ὑπανδρεύσω τήν κόρην της ἐν πομπῇ καί παρατάξει.

—Ἔ; Ἄμ' τί θαρρεῖτε! Ἐμένα τό παιδί μου μέ τό ὑποσχέθηκε! Ἄς ἔχη τήν εὐχή μου!

Εὐτυχῶς αἱ κακαί ἐκείναι εἰδήσεις δέν ἦσαν ἀληθεῖς. Καί ὅταν, μετά μακράν ἀπουσίαν, ἐπέστρεψα εἰς τόν οἶκόν μας, ἤμην εἰς θέσιν νά ἐκπληρώσω τήν ὑπόσχεσίν μου, ὡς πρός τήν μητέρα μου κᾶν, ἡ ὁποία ἦτο τόσον ὀλιγαρκῆς. Ὡς πρός τό ψυχοπαῖδί της ὅμως δέν μ' εὖρε τόσον πρόθυμον, ὅσον ἤλπιζεν. Ἄπ' ἐναντίας μόλις εἶχον φθάσει καί ἐξεφράσθην ἐναντίον τῆς διατηρήσεώς του, πρός μεγίστην τῆς μητρὸς μου ἐκπληξιν.

Εἶναι ἀληθές ὅτι δέν ἤμην κυρίως ἐναντίος τῆς ἀδυναμίας τῆς μητρὸς μου. Τήν πρός τά κοράσια κλίσιν της τήν εὕρισκον σύμφωνον πρός τά αἰσθήματα καί τούς πόθους μου.

Τίποτε ἄλλο δέν ἐπεθύμουν περισσότερον, παρὰ νά εὖρω ἐπιστρέφων εἰς τόν οἶκόν μας μίαν ἀδελφήν, τῆς ὁποίας ἡ φαιδρά μορφή κ' αἱ συμπαθητικαί φροντίδες νά ἐξορίσουν ἀπό τῆς καρδίας μου τήν ἐκ τῆς μονώσεως μελαγχολίαν, καί νά ἐξαλείψουν ἀπό τῆς μνήμης μου τās κακοπαθείας ὅσας ὑπέστην ἐν τῇ ξένη. Πρὸς ἀνταλλαγὴν ἐγώ θά ἐπροθυμούμην νά τῇ διηγῶμαι τά θαυμάσια τῶν ξένων χωρῶν, τās περιπλανήσεις καί τά κατορθώματά μου, καί θά ἤμην πρόθυμος νά τῇ ἀγοράζω ὅ,τι ἀγαπᾶ· νά τήν ὀδηγῶ εἰς τούς χορούς καί τās πανηγύρεις· νά τήν προικίσω, καί τέλος νά χορεύσω εἰς τούς γάμους της.

Ἄλλὰ τήν ἀδελφήν ταύτην τήν ἐφантаζόμην ὠραίαν καί συμπαθητικὴν, ἀνεπτυγμένην καί ἔξυπνον, μέ γράμματα, μέ χειροτεχνήματα, μέ ὅλας ἐν γένει τās ἀρετάς ὅσας εἶχον αἱ κόραι τῶν χωρῶν, ὅπου ἔζων μέχρι τότε. Καί ἀντί τούτων ὅλων τί εὖρον; Ἀκριβῶς τό ἀντίθετον.

Ἡ θετή μου ἀδελφή ἦτον ἀκόμη μικρά, καχεκτική, κακοσχηματισμένη, κακόγνωμος, καί πρό πάντων δύσνους, τόσον δύσνους², ὥστε εὐθύς ἐξ ἀρχῆς μ' ἐνέπνευσεν ἀντιπάθειαν.

---

1. θενάκανε κατάστασι: ἔκανε προκοπή
2. δύσνους: αὐτός που δύσκολα καταλαβαίνει

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A1. Βασικό χαρακτηριστικό της αφηγηματογραφίας του Γ. Βιζυηνού, μεταξύ των άλλων, είναι το αυτοβιογραφικό στοιχείο. Να εντοπίσετε στο κείμενο που σας δίνεται και να γράψετε τρία παραδείγματα τα οποία επιβεβαιώνουν αυτό το χαρακτηριστικό.

Μονάδες 15

B1. Ο Β. Μπετσάκος, αναφερόμενος στο έργο του Γ. Βιζυηνού, παρατηρεί ότι «[...] ο Βιζυηνός καλλιεργεί το ηθογραφικό διήγημα, ρεαλιστικά αποδίδει με τη διηγηματογραφία του τα ήθη και τα έθιμα, τη νοοτροπία και τη στάση ζωής πληθυσμών της ελληνικής υπαίθρου [...]». Επαληθεύεται η άποψη αυτή στο απόσπασμα που σας δόθηκε; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 20

B2. α) Να επισημάνετε δύο παραδείγματα της ιδιότυπης διγλωσσίας του Γ. Βιζυηνού στο συγκεκριμένο απόσπασμα και να σχολιάσετε τη λειτουργία τους. (Μονάδες 10)

β) Ο Γ. Βιζυηνός χρησιμοποιεί συχνά την πρόδρομη αφήγηση στο έργο του. Να βρείτε μια ανάλογη περίπτωση στο κείμενο που σας δίνεται και να τη σχολιάσετε. (Μονάδες 10)

Μονάδες 20

Γ1. Να σχολιάσετε το παρακάτω χωρίο σε ένα κείμενο 120 -140 λέξεων.

Άλλά τήν ἀδελφήν ταύτην τήν ἐφантаζόμενην ὠραίαν καί συμπαθητικήν, ἀνεπτυγμένην καί ἔξυπνον, μέ γράμματα, μέ χειροτεχνήματα, μέ ὅλας ἔν γένει τάς ἀρετάς ὅσας εἶχον αἱ κόραι τῶν χωρῶν, ὅπου ἔζων μέχρι τότε. Καί ἀντί τούτων ὅλων τί εὖρον; Ἄκριβῶς τό ἀντίθετον.

Ἡ θετή μου ἀδελφή ἦτον ἀκόμη μικρά, καχεκτική, κακοσχηματισμένη, κακόγνωμος, καί πρό πάντων δύσνους, τόσον δύσνους, ὥστε εὐθύς ἐξ ἀρχῆς μ' ἐνέπνευσεν ἀντιπάθειαν.

Μονάδες 25

Δ1. Στα αποσπάσματα των κειμένων του Γ. Βιζυηνού και της Ισμήνης Καπάνταη, που σας δίνονται, να εντοπίσετε και να σχολιάσετε ως προς το περιεχόμενο τρεις (3) ομοιότητες (μονάδες 12) και δύο (2) διαφορές (μονάδες 8).

Μονάδες 20

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Στο αρχοντικό εκείνη την περίοδο από την οικογένεια ήτανε μόνον ο Ιωσήφ και η Αρετή, οι άλλοι όλοι έλειπαν τα δυο αγόρια, ο Σέργιος και ο Πέτρος, τα παλληκάρια τους τα πολυαγαπημένα, ήταν ο πρώτος στη Γένοβα, όπου σπούδαζε και ο Πέτρος στη Βασιλεύουσα, στην ακολουθία του θείου του, του Ιωάννη Φιλανθρωπινού, ξαδέλφου της μητέρας του και αφοσιωμένου στον αυτοκράτορα αυλικού. Έλειπαν ακόμα και ο μικρότερος αδελφός του Ιωσήφ, ο Νικόλαος Ξυντατρίχης με τη γυναίκα του την Ελένη, κόρη του Δημητρίου Βλαστού και τις δύο κόρες τους μακριά, στα κτήματα της οικογένειας στα νότια του νησιού.

Ο καιρός ήταν καλός, προχωρημένη άνοιξη, και καθόμασταν στο περιβολάκι με το πηγάδι, έναν χώρο για την οικογένεια περισσότερο, στο πίσω μέρος του αρχοντικού, όπου δέχονταν μόνον πολύ δικούς τους ανθρώπους, φυτεμένο όλο γύρω τριγύρω μυριστικά που μοσχοβολούσαν, δυόσμο, βασιλικό, δίκταμνο, μαντζουράνα, διοσμαρίνι και μελλισόχορτο, κι εγώ, καθισμένη όπως ήμουν κοντά στην Αρετή, θες λίγο από τη ζέστη, θες από τη μοσχοβολιά, είχα αρχίσει να ζαλίζομαι.

Ο Ισίδωρος στην αρχή, αφού τους έδωσε μιαν επιστολή του Πέτρου, που ο άρχοντας Ιωσήφ κράτησε να τη διαβάσουν αργότερα με τη γυναίκα του, όλο για τον Πέτρο μιλούσε, τον Πέτρο που ύστερα από το φευγιό του Σέργιου στην Ιταλία έπρεπε πια να μάθει να τα βγάζει πέρα μόνος του.

«Είναι καλά», διαβεβαίωσε την Αρετή, που σαν μάνα λαχταρούσε να μάθει και την παραμικρή λεπτομέρεια για τη ζωή του παιδιού της, «στέλνει σ' όλους σας χαιρετίσματα, εργάζεται και είν' ευχαριστημένος, να μην ανησυχείτε, λέει, κι εγώ, πιστέψτε με, γιατί τον είδα και μίλησα μαζί του, μπορώ να σας το βεβαιώσω, όχι μόνον είναι καλά στην υγεία του, αλλά τον αγαπούνε κιόλας. Αυτό είναι κάτι που δεν μπορεί ή δεν θα θέλει να σας το πει ο ίδιος, εγώ όμως το διαπίστωσα, είναι αγαπητός και τον εκτιμούν όλοι πολύ, κι ο ξάδελφός σου αρχόντισσα, ο άρχοντας Ιωάννης, τον γύρεψε από τον Μιχαήλ Δούκα όπου τον στείλατε στην αρχή, όπως έμαθα, να τον έχει κοντά του, καταλαβαίνεις τι σημαίνει αυτό, έχει μέλλον, θα προοδεύσει...»

Ι. Καπάνταη, *Σικελικός Έσπερινός*, Αθήνα (Καστανιώτης) 2013, σσ. 40-41.

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ